

ПРЕС КЛИПИНГ

25.јануар 2012.

НАСЛОВИ

- Интервју Љубисав Орбовић председник СССС;(стр.2)
- Без договора о политичкој сарадњи ДС и СССС;(стр.3)
- Неодржив је систем заснован на криминалној приватизацији;(стр.4)
- (Пред)изборне жеље: Ко министар, а ко премијер;(стр.5)
- ТЕНТ: Штрајк другим методама;(стр.7)
- Синдикати Тому првог зову;(стр.8)
- Чак 350.000 породичних пензионера;(стр.9)
- Држава формирала радну групу за Ју-Ес Стил;(стр.10)
- Поскупљује све осим основних намирница;(стр.11)
- Стручњаци: Глобална економска криза може потрајати и деценију; (стр.12)

Интервју Љубисав Орбовић председник СССС

ОРБОВИЋ: МОГУ И С ТАДИЋЕМ И С НИКОЛИЋЕМ

Аутор: Ј. Велиновић

Са свима разговарамо. Ми само тражимо бољи стандард, нова радна места, правну државу, бесплатно здравство и школство

БЕОГРАД - Тек следе ценкања.

Љубисав Орбовић, председник Савеза самосталних синдиката Србије, тврди да ни са ДС, нити са било којом другом странком, још није преговарао о подршци на изборима, већ да су разговарали о социјалним и економским проблемима.

- Тек ћу за који дан поново разговарати с напредњацима и тада ће бити речи о изборима, а после њих и са ДС и свима осталима.

► Скоро са свима сте већ разговарали. Ко вам је најближи?

- Не могу то још да кажем, обелоданићемо крајем фебруара.

► Које место у Влади ћете тражити?

- Лично, ниједно. Не пада ми на памет ни да будем министар, ни посланик нити било шта друго.

► Ако вам то неко понуди, одбићете?

- Да, као што сам и рекао. После би рекли - он је и ушао у то зарад личне користи. Држаћу се својих принципа и нећу тако нешто прихватити. Има других људи у Савезу који би могли да уђу у владу.

► Шта онда тражите од странака?

- За који дан ћемо заокружити те захтеве, а неки од њих ће бити побољшање стандарда, нова радна места, правна држава, бесплатно здравство и школство...

► То исто траже и све остале странке. По чему се онда СССС разликује од партија?

- За то се ми и сада боримо, а у политику бисмо ушли да те захтеве и остваримо.

Постоје и неприхватљиви

► С којом странком ни по коју цену не бисте разговарали?

- Нема таквих, са свима прихватам да разговарам. Наравно, има оних чија ми је политика неприхватљива, али то не значи да не треба да разговарамо.

► **Чија вам је политика неприхватљива?**

- Не могу то да кажем, не бих никога да увредим.

Правда

<http://www.pravda.rs/2012/01/24/bez-dogovora-o-politickoj-saradnji-ds-i-ssss/>

Без договора о политичкој сарадњи ДС и СССС

БЕОГРАД – Највиши функционери ДС-а и представници Савеза самосталних синдиката Србије разговарали су јуче о економској ситуацији у земљи и искуствима у досадашњој сарадњи Владе и синдиката, али, како је саопштено после састанка, две стране нису се бавиле питањем евентуалне политичке сарадње.

Састанку су испред ДС-а, осим председника Бориса Тадића, присуствовали и заменик председника странке Драган Ђилас и потпредседник Душан Петровић. Тадић је рекао да је представницима тог синдиката изложио како види економску ситуацију у ближој и даљој будућности. Он је рекао да је у блиској будућности потребно сачувати постојећа радна места и обезбедити да Србија задржи потенцијале да крене у убрзани развој по окончању кризе.

Председник СССС Љубисав Орбовић казао је да је велики демократски помак то што је тај синдикат успео да протеклих седмица разговара са готово свим релевантним политичким актерима, а да то не изазове никакво подозрење. Он је рекао да ће СССС крајем фебруара започети разговоре о могућности политичке сарадње са СНС-ом, а да се потом нада и сличним разговорима са ДС-ом.

О чему су синдикати и председник Борис Тадић разговарали иза затворених врата

Неодржив је систем заснован на криминалној приватизацији

Аутор: З. Радовановић

Крагујевац - Иако је преkjучерашњи састанак председника Србије и Демократске странке Бориса Тадића са челницима Савеза самосталних синдиката Србије (СССС) одржан иза затворених врата, Данас сазнаје да није било речи о предстојећим изборима. Синдикалци су председника упозорили на неодрживост актуелног економског и привредног система, на растућу армију незапослених и пад стопе запослености, на погубне последице „криминалне приватизације“, као и на остале актуелне друштвене проблеме у земљи.

„Заиста се није разговарало о предстојећим парламентарним и локалним изборима“ потврдили су нашем листу поједини учесници тог скупа, наглашавајући да су током трочасовног разговора „доминирале економско - привредне и теме које се односе на актуелну друштвену ситуацију у земљи“, мада је било речи и о ситуацији на Косову као и о кандидатури Србије за чланство у ЕУ.

Саговорници Данаса истичу да се са Тадићем и његовим најближим партијским сарадницима, Душаном Петровићем и Драганом Ђиласом, ипак највише разговарало о тренутној тешкој економско-привредној и друштвеној ситуацији у Србији.

- Упозорили смо да је у Србији, од 2001. године до сада, без посла остало чак 500.000 радника, да је приватизација друштвених предузећа била криминална, и да су њене последице катастрофалне, посебно у индустрији, у металском комплексу. Рекли смо да сматрамо да је актуелни економско-привредни систем, заснован на сумњивом капиталу, неодржив, те да много тога мора да се мења - наводе саговорници нашег листа.

Додају да се Тадић сложио са многим синдикалним оценама и истакао да би излаз из тешкоћа требало тражити у привлачењу иностраних инвестиција и приближавању и учлањењу у Европску унију. На примедбу синдикалаца да се треба окренути и унутрашњим ресурсима, лидер ДС је оценио да су потенцијали Србије у пољопривреди и електроенергетском сектору.

Признајући да су привредне недаће делом узроковане и грешкама и пропустима власти, Тадић је, кажу учесници састанка, очито мислећи на демократе, оценио да су упркос свему, ипак - и даље најбољи.

(Пред)изборне жеље: Ко министар, а ко премијер

Ни Ивица Дачић ни Томислав Николић неће бити премијери након парламентарних избора, сматра народни посланик и функционер УРС-а Влајко Сенић. Јер, Сенић то, како је казао, не може просто да замисли – да после избора 2012. године један од њих двојице обавља функцију премијера.

– Али сачекајмо изборе, вољу грађана – рекао је Сенић на конференцији за новинаре крајем овог јануара.

„Замишљање” нове Владе и будућег премијера почело је много раније. Пре него што су странке у власти уопште и пристајале на то да Србији кажу да су и њихови министри већ у кампањи иако избори нису ни расписани и пре него што је о датуму избора коначно пре неколико дана проговорила председница Народне скупштине Славица Ђукић-Дејановић. По њеним речима, локални и парламентарни избори биће одржани 6. маја, а расписани 11. марта.

Тих месеци стизале су и „министарске понуде” и „министарске ођаве”, а јавно су „замисљани” и кандидовани највиђенији за премијера.

У више наврата СНС је место будућег министра полиције нудио председнику СВМ-а Иштвану Пастору, покушавајући да ту мањинску странку придобије у свој табор. „СНС полако постаје досадан”, рекао је Пастор у одговору у којем није било „замисљеног” ни „да” ни „не”.

У претходном периоду сазнало се да у новој влади неће бити актуелни министар за рад и социјална питања Расим Љајић – ако се суди управо по његовим ранијим изјавама да више не жели да буде министар. Јер, време је, сматра Љајић, да се у Србији промовишу нови људи.

Из редова СПС-а чуле су се оцене да је Ивица Дачић „по свим истраживањима најбоље оцењени министар и да ужива подршку народа” па је за социјалисту Жарка Обрадовића, који је у садашњој Влади министар просвете, „логично да (Дачић) буде наш кандидат за премијера”.

Тек што су крајем јануара почели разговори СПС-а и ПУПС-а о будућој сарадњи, „Политика” је пренела незваничну вест да партија пензионера од социјалиста тражи, уколико коалиција буде учествовала у будућој влади, место потпредседника владе и министра финансија.

У предизборним разговорима су и синдикалци из Савеза самосталног синдиката Србије, који су скоро у сусрету с врхом ДС-а, с председником те партије Борисом Тадићем на челу, наводно разговарали искључиво о економији. „Није било додирних тачака око политике”, тврди председник тог синдиката Љубисав Орбовић.

Место министра за рад у будућој влади мерка Асоцијација слободних и независних синдаката која, сем тога, тражи и два посланичка места. То је синдикат који већ има искуство у власти, с обзиром на то да га је водио и основао бивши министар у Ђинђићевој влади задужен за рад и запошљавање Драган Миловановић.

У Динкићевом УРС-у кажу да ће после парламентарних избора, „ако буду у прилици”, понудити кандидата за премијера.

– Ако мене лично питате да ли Млађан Динкић има квалитета да обавља функцију премијера – као неко ко је био гувернер Народне банке Србије, министар финансија, министар економије и регионалног развоја – свакако има финансијско и економско знање да обавља ту функцију – рекао је функционер УРС-а Влајко Сенић, који очекује да тај савез странака буде значајан фактор у формирању нове владе.

– Ми смо спремни. Идемо као УРС на наредне парламентарне изборе. Остала је једна мала непознаница, а то је завршетак преговора са странком Расима Љајића. То су једини отворени преговори о потенцијалним предизборним коалицијама – нагласио је Сенић.

Сам Љајић, који је недавно обелоданио да међу потенцијалним партнерима његовог СДПС-а (ипак) нема СНС-а, сматра да је Драган Ђилас, актуелни градоначелник Београда и Тадићев заменик у ДС-у, „одличан кандидат за премијера”.

Међутим, Ђилас је раније поручио да жели још један мандат на челу престонице, као што и потпредседник ДС-а из Војводине Бојан Пајтић очекује још један мандат на челу војвођанске владе.

С. Н. Ковачевић

Скок и хоп

Након прошлих парламентарних избора 2008, ДС је, као стожер коалиције „За европску Србију” (ДС, Г17 плус, СПО, ЛСВ, СДП) која је освојила највише гласова бирача и успела да састави владу са савезом СПС–ПУПС–ЈС-а, одабрао за премијера Мирка Цветковића – нестраначку личност.

Њихов данас највероватније највећи ривал, СНС, кандидује свог председника Томислава Николића за премијера, док Тадић поручује да ДС има довољно добрих кандидата, али да „прво треба скочити, па рећи хоп”.

<http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/125/Dru%C5%A1tvo/1032806/TENT%3A+%C5%A0trajk+drugim+metodama.html>

ТЕНТ: Штрајк другим методама

Синдикат сменских радника ТЕНТ-а не одустаје од штрајка, али не на досадашњи начин, рекао је председник синдиката Драгослав Љубичић. Није прецизирао како ће даље протест бити настављен.

Синдикат сменских радника Термоелектране "Никола Тесла" (ТЕНТ) у Обреновцу прекинуо је досадашњи начин штрајка, али није одустао од штрајка, изјавио је председник тог синдиката Драгослав Љубичић.

Писмо Цветковићу

Грански синдикат хемије, неметала, енергетике и рударства "Независност" позвао је премијера Мирка Цветковића да заустави штрајк у "Термоелектрани Никола Тесла".

Више од 5.000 радника "Електропривреде Србије" поднело је тужбе судовима, за исплату накнаде за рад у сменама, наводи се у саопштењу тог синдиката и додаје да ће штета коју ће због судских пресуда платити ЕПС износити више од 30 милиона евра.

"Да ли је овде на делу нова пљачка ЕПС-а, мало мањих размера него она у Рударском басену "Колубара" и зашто се упорно одбијају наша упозорења да се реши овај проблем?", истакнуто је у отвореном писму које је грански синдикат "Независност" упутио председнику Владе Србије.

Синдикат је одлучио да од данас престане са "штрајком до изнемоглости", јер не жели да буде одговоран за здравље штрајкача, које је видно нарушено, рекао је Љубичић.

Драгослав Љубичић није прецизирао како ће даље протест бити настављен, али је нагласио да се од штрајка неће одустати док сменски радници не добију своје право које им по Закону о раду припада.

Додао је да ће синдикат наставити разговоре са пословодством ТЕНТ-а око захтева да им за сменски рад, основна зарада буде увећана за 13 одсто, а то би у просеку по раднику било повећање од око 6.500 динара.

Према речима Љубичића, просечна основна зарада сменских радника ТЕНТ-а је 53.691 динар, а накнада за сменски рад је пет одсто. Додатак за сменски рад према Закону о раду износи до 26 одсто месечне зараде.

Председник Синдиката сменских радника је додао и да је у ТЕНТ-у евидента злоупотреба прековременог рада и да је то главни разлог због чега се прича о високим платама у Електропривреди Србије (ЕПС).

"Већ годинама је злоупотреба прековременог рада од одређених групација и одатле је прича о великим зарадама у ЕПС-у", рекао је Љубичић.

Љубичић је навео и пример једног радника ТЕНТ-а чија је плата због злоупотреба и то у периоду док је био на годишњем одмору била преко 130.000 динара, док би у реалним условима и са максималним бројем прековремених сати она могла да буде око 100.000 динара.

Синдикат сменских радника у ТЕНТ-у са око 660 чланова од 29. новембра 2011. године је у штрајку, који је 18. јануара радикализован и назван "штрајком до изнемоглости" јер радници нису ишли кућама већ су након својих смена остајали у предузећу због чега је здравствено стање многих од њих нарушено.

Производња струје у Србији није била угрожена и одвијала се без проблема, тврдили су представници тог синдиката.

Пословодство ЕПС-а и ТЕНТ-а позвала су у петак 20. јануара штрајкаче у обреновачким електранама да замрзну штрајк и укључе се у разговоре за решење проблема плаћања сменског рада.

ТЕНТ је највећи произвођач електричне енергије у Србији и тренутно обезбеђује 60 одсто укупне производње ЕПС-а. У ТЕНТ-у је запослено око 2.300 радника.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.289.html:363404-Sindikati-Tomu-prvog-zovu>

Синдикати Тому првог зову

М. Б.

Два најјача синдиката пре избора спремила захтеве за партнере. СССС и АСНС траже мандате и одборничка места

ДВА најјача синдиката у Србији на корак су до уласка у политичку арену, а од својих будућих коалиционих партнера сигурно ће да траже мандате у Народној скупштини и одборничка места у локалним парламентима.

Ову могућност у уторак су "Новостима" навести Љубисав Орбовић и Ранка Савић, челни људи Савеза самосталних синдиката Србије и Асоцијације слободних и независних синдиката. За најкасније две недеље оба табора ће да преломе хоће ли изаћи на изборе и са ким.

Вођа СССС испратио је у понедељак делегацију ДС и спрема се за сусрет са напредњацима.

РАНКИНЕ СТОЛИЦЕ Председница АСНС Ранка Савић унапред каже да ће од странке коју подржи на изборима тражити две синдикалне столице у Скупштини: - Разговарали смо са ЛДП, а очекујемо и сусрете са делегацијама СПС, СНС и ДС. До краја месеца ће се све знати. Они који прихвате сарадњу са АСНС могу да рачунају на 100.000 наших гласова.

- После састанка са ДС разговараћемо са СНС и странком Расима Љајића. Не бих сада хтео да говорим којој опцији смо најближи. До 15. фебруара знаћемо сигурно идемо ли на изборе. Уколико одлучимо да уђемо у игру вероватно ћемо тражити места у парламенту. Само тако бисмо могли да утичемо да се поправи очајан положај радника - рекао је Орбовић за "Новости".

Према нашим информацијама, напредњаци су у уторак контактирали са Орбовићем, не чекајући званичан састанак. Незванично сазнајемо да ће СССС понудити места на изборној листи њиховог народног покрета који окупљају.

Љајић, за наш лист, каже да је СССС за његову СДПС природан коалициони партнер и да ће са њима сарађивати без обзира на Орбовићеву коначну одлуку.

- Логично би било да најпре са њима разговарамо. Синдикати имају право да траже мандате од политичких странака, јер тако на најбољи могући начин после избора могу да заштите своје изборе. У Скандинавији, рецимо, синдикати и странке имају неку врсту симбиозе када почне предизборна кампања.

Орбовић није искључио ни могућност да серију разговора са странкама закључи сусретом са Динкићевим регионалистима. Сузана Грубјешић из УРС каже нам да сви који прихватају програм могу да буду партнери.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.290.html:363388-Cak-350000-porodicnih-penzionera>

Чак 350.000 породичних пензионера

Б. СТЈЕЉА

Драматично се повећава број породичних пензионера, највише бивших чиновника. Чак 354.309 грађана наследило примања која су зарадили њихови најближи

Од севера до југа земље све више пензионера живи "на рачун" својих преминулих супружника или родитеља, па у овом тренутку Фонд ПИО исплаћује чак 354.309 породичних пензија, што је безмало четвртина у укупном броју свих пензионера. Пораст захтева нарочито се примећује по селима, и то у домаћинствима која се баве искључиво пољопривредном производњом. А у Фонду ПИО додају и да није занемарљив број цивила који се све чешће одричу својих

старосних пензија у корист војних.

чак

Просечна војна пензија је значајно већа од осталих, и износи око 42.000 динара, па није реткост да се супруге преминулих војника одричу своје "цивилне" старосне пензије и затраже мужевљевој војну - кажу у Фонду ПИО.

- Ипак, требало би да се добро прерачунају јер немају право на целокупан износ, већ на 70 одсто. На целокупну суму имају право само породице са четворо или више чланова. У београдској филијали Фонда ПИО, међутим, подсећају да породични пензионери добијањем овог решења губе право на рад:

- Изузетак су само они који раде по уговору о делу и то ако им хонорар не прелази 50 одсто најниже основице осигурања - објашњава Весна Вићентијевић, заменик директора ове филијале.

- А она у овом тренутку износи 18.817 динара, што значи да пољопривредни пензионери могу да примају месечну накнаду која не прелази 9.408 динара.

ПОСЛЕ 15. ШКОЛОВАЊЕ УСЛОВПРАВО на породичну пензију имају и деца до 15 година, без обзира на то да ли се школују, али је за оне старије образовање услов. Тако, новац преминулог родитеља, објашњавају у Фонду ПИО, могу да подижу ученици средње школе до 20 година старости и студенти до 26. рођендана, али једном годишње морају да доказују да редовно похађају наставу.

Последњи подаци Фонда ПИО показују да је највише породичних пензионера међу бившим радницима државне администрације, па се у овом тренутку са рачуна бившег Фонда за запослене исплаћује чак 313.621 такав чек.

На њима је, у просеку, исписано 17.534 динара, што је за десет хиљада мање од просечне старосне и четири хиљаде мање од просечне инвалидске пензије.

Међу породицама у којим је "газда куће" зарађивао бавећи се приватним предузетништвом је 15.195 породичних пензионера, а међу пољопривредним становништвом чак 25.493, иако их је пре само пет година било упола мање.

Зато је данас безмало свака десета пољопривредна пензија - породична, иако су оне убедљиво најниже и тренутно износе само 6.858 динара.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:363439-Drzava-formirala-radnu-grupu-za-Ju-Es-Stil>

Држава формирала радну групу за Ју-Ес Стил

Д. И. К.

Премијер Мирко Цветковић формирао радну групу која ће се бавити судбином железаре. На примеру водећег српског извозника се, тврди председник Владе, јасно види утицај кризе на Србију

ВЛАДА Србије у уторак је, на иницијативу премијера Мирка Цветковића, формирала Радну групу за одржање производње у компанији „Ју-Ес стил Србија“.

- Циљ Владине радне групе за смедеревску Железару је да размотри ситуацију у тој компанији

и да пронађе решење најбоље за Србију, имајући у виду да потенцијално повлачење „Ју-Ес стила“ са овог тржишта може да доведе до великих проблема у самој компанији и до престанка рада - образлаже своју иницијативу премијер Мирко Цветковић.

бр/>- Као што знате, морамо да водимо рачуна, како о запосленима који тамо раде, тако о целини наше привреде, јер је до сада смедеревска Железара, односно компанија „Ју-Ес стил Србија“ била један од наших највећих извозника, а исто тако је она повезана са низом добављача из земље, тако да би престанак са радом изазвао огромне проблеме у нашој привреди. Влада већ месец дана води интензивне разговоре са представницима „Ју-Ес стила“ о томе да ли им је потребна помоћ и они су увек били става да је ова влада учинила све што је могла и да, практично, они имају проблема са општом светском рецесијом и да то јесте проблем који они не могу да реше.

Премијер не жели да унапред спекулише о могућим решењима до којих би дошла радна група.

- На примеру компаније „Ју-Ес стил Србија“ јасно се испољава утицај светске економске кризе на привреду Србије - закључује премијер Цветковић.

У компанији „Ју-Ес стил Србија“, с друге стране, истичу да су њихови финансијски резултати неприхватљиви и да настоје да истраже све могућности у циљу побољшања тренутне ситуације. - Економска ситуација у Европи, нарочито у Јужној Европи, где се налазе и постројења „Ју-Ес стила Србија“ веома је тешка - кажу у смедеревској Железари.

„Ју-Ес стил Србија“ је 9. јануара ове године скратио радну недељу, тако што већина запослених у компанији има један дан плаћеног одсуства недељно, уз накнаду за тај дан у износу од 60 одсто од њихове пуне зараде. Како је тада објашњено, тренутна економска криза значајно је утицала на тржиште челика и на поруџбине купаца. Компанија, поред смедеревске Железаре, има још три целине - у Шапцу, Кучеву и Луку Смедерево, а запослено је око 5.400 радника.

САСТАВ ГРУПЕ

РАДНА група за „Ју-Ес стил Србија“ биће мултиресорска, и на њеном челу ће бити државни секретар Министарства финансија Душан Никезић, а у групи ће, такође, на нивоу државних секретара ући и представници Министарства економије, Министарства пољопривреде и трговине, у делу за трговину, Министарство инфраструктуре у делу за железницу, Министарства рада и социјалне политике и републички јавни правобранилац.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:363442-Poskupljuje-sve-osim-osnovnih-namirnica>

Поскупљује све осим основних намирница

Д. Маринковић

После лимитирања зарада трговаца за основне намирнице, све друго поскупело. Нема производа коме ових дана није промењен ценовник бар за педесет пара

ПАД зарада после преполовљених маржи на 10 одсто прехрамбени трговци у Србији врло брзо су - надокнадили. И док су цене за основне животне намирнице млеко, јогурт, месо, брашно, уље, шећер снижене и до 15 одсто, све остало у већини трговина поскупело је за неколико десетина пара.

Реч је о готово неприметним „пузајућим“ повећањима цена од 20, 30 па до 90 пара. Међутим,

када се то примени на неколико хиљада артикала, колико је у просеку у сваком маркету у понуди, добија се сума која губитак на маржама и те како може да надомести. На такву могућност стручњаци Економског института већ су упозоравали.

оред регуларних поскупљења која су почетком године најављена, у међувремену је спорадично готово сваког дана долазило до извесних ситних корекција цена. „Мало-помало“ поскупели су зачини, намази, конзервирани производи, зимница, тестенине, пића, сокови, али и поједини месни производи...

- Готово све сада набављамо по вишим ценама од нашег велепродавца, а после формирамо своју цену - кажу у једном београдском маркету. - Сваку испоруку прате нове цене. Истина - млеко, јогурт, брашно, месо набављамо по нижим ценама, али зато наше рачуноводство има пуне руке посла око кориговања цена код осталих производа.

И у мегамаркетима рачуни су увећани последњих дана. Једноставно нема артикала на одељењу „кућне хемије“ који није бар за педесетак пара променио цену. Иста ситуација је и на одељењу за козметику и личну хигијену, где су повећане и цене кремама за лице и руке, лосионима, купкама... Скупља је и папирна конфекција за домаћинство, више плаћамо и гумене рукавице, крпе за одржавање равних површина, разне течности и гелове.

УРЕДБА

ВЛАДА Србије је 30. децембра 2011. донела уредбу којом се највиша стопа марже у промету основних намирница ограничава на 10 одсто. То се односи на пшенично брашно тип 400 и 500, уље, кравље млеко, јогурт, бели кристални шећер, свињско, говеђе и кокошје свеже месо и слатководну рибу.

<http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/303318/Strucnjaci-Globalna-ekonomska-kriza-moze-potrahati-i-deceniju>

Стручњаци: Глобална економска криза може потрајати и деценију

Тањуг

Глобална економска и криза јавних дугова може се заоштрити већ у току овог пролећа и трајати наредних 10 година, па чак и ескалирати у социјалне немире, уколико најразвијеније земље света не подстакну јавну потрошњу, а не штедњу, уз истовремено јачање конкурентности и привреде способне да дугорочно отплаћују јавне дугове, оценили су данас експерти у изјавама Тањугу.

У Европској унији главни економски проблем је питање великих јавних дугова, али већ има напретка у припремању различитих програма, докумената које треба да се потпишу и за које се за сада изјашњавају већина земаља саме ЕУ, казао је професор Мегатренд универзитета Оскар Ковач и прецизирао да се осим 17 држава које су у европској монетарној унији, о програмима за опоравак позитивно изјашњавају и друге државе које ће се добровољно придружити Унији.

Ковач је објаснио да се ради о посебном споразуму који се бави пореским, односно буџетским питањима, да би се стало на пут даљем расту буџетских дефицита и укупног јавног дуга европских земаља.

"Тај текст се већ разматра на седницама министара финансија, ускоро ће бити и на самиту председника држава и влада, и ја претпостављам да ће се постићи сагласност, јер преостала питања нису таква да би могла да спрече његово доношење", казао је Ковач.

Он очекује да ће у марту ове године на кључном, пленарном састанку, шефови држава и влада чланица ЕУ, тај документ бити прихваћен и потписан, а потом ће бити послат на ратификацију у парламентима чланица Уније.

Повећање заједничких средстава

Ковач је скренуо пажњу на један детаљ у тексту тог споразума, где је наведено да ће средства, са којима располаже ЕУ заједно са средствима Међународног монетарног фонда, износи око 850 милијарди долара.

Сам ММФ, такође тражи могућност да се повећају та средства за још око 500 милијарди долара, из којих ће се рефинансирати дугови, односно омогућити отплата дугова ових земаља, које у том погледу стоје најлошије, рекао је Ковач.

Здравковић: Плашим се нерета због кризе

Уредник веб сајта Економија.орг Мирослав Здравковић оценио да се последице глобалне економске кризе још не могу сагледати, како према потенцијалној штети која може да настане, тако и по свим другим неекономским последицама које она за собом оноси.

"Ја се лично бојим могућности нерета који могу да избију у пролеће у Италији и Француској, али и другим земљама", рекао је Здравковић.

Уз подсећање да је у току криза финансирања јавних дугова на глобалном нивоу, Здравковић је објаснио да је на делу "жестока" прерасподела у корист банака, а на штету капитала, односно, профита нефинансијског сектора и личних примања становништва.

Здравковић је прецизирао да, на једној страни, расту каматне стопе на јавне дугове већини држава ЕУ, које покушавају да смање јавну потрошње и зауставе ширење рецесије, а на другој страни, "расте енормно надувени балон" банкарских прихода.

Неравноправна расподела терета кризе

У односу на кризу из 2009. године, банке из у ЕУ су у 2012. ушле са битно већим приходима у односу на стање пред само избијање кризе 2007. године, навео је Здравковић, оцењујући да се реди о великој и неравноправној расподели терета кризе.

Прокопијевић: Да се троши, да се штеди, или да се штеди за реформе

Директор Центра за слободно тржиште Мирослав Прокопијевић сматра да криза јавних дугова, пре свега у ЕУ, вероватно је највећа криза такве врсте у протеклих 200 година, оцењујући да је та криза врло дубока, која ће оставити врло велике последице на глобалном нивоу.

Прокопијевић је нагласио да није могуће дати дугорочну прогнозу како ће се та криза одвијати и колико ће трајати, јер може да се манифестује и заврши по убрзаном сценарију, али је могуће да траје и наредних 10 година.

Одговарајући на питање да ли је за превазилажење кризе боље подстицати тражњу, а не уводити ригорозне мере штедње, како то саветовао нобеловац Џозеф Штиглиц, Прокопијевић је рекао да постоје три могућности: да се троши или да се штеди или да се штеди ради реформи, од којих је ова трећа - једино добра.

Превлика државна потрошња

"Један од разлога, зашто су настали оволики дугови, јесте превелика државна потрошња", указао је Прокопијевић и одсетио да су земље ЕУ у 2009. и 2010. години дале близу два билиона (1.980 милијарди) евра помоћи банкарском систему да не би пропао.